

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลและสุขาภิบาล ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2.

A STUDY OF THE AGRICULTURAL TEACHERS' NEED FOR LEARNING AND
TEACHING DEVELOPMENT IN AGRICULTURAL SUBJECTS OF THE
MUNICIPALITIES' AND SENITATION LEAQUES' SCHOOLS IN
CHACHEONGSAO PROVINCE (REGION 2)

โดย

นายจ่านงค์ ศรีโมรา

ห้องสมุด คณะครุศาสตร์ฯ สจก.

A027809

✓ เลขหมู่.....
✓ เลขทะเบียน..... 027809
-9 กษ 2537
วัน เดือน ปี.....

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ปีการศึกษา 2536
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อหาความย่อปัญหาพิเศษ

นายจำนงค์ ศรีโสมรา

ครุศาสตร์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช

เรื่อง ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชา
เกษตรในโรงเรียนสังกัดเทศบาลและสุขาภิบาล ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2

A STUDY OF THE AGRICULTURAL TEACHERS' NEED FOR LEARNING AND
TEACHING DEVELOPMENT IN AGRICULTURAL SUBJECTS OF THE MUNICIPALITIES'
AND SENITATION LEAQUES' SCHOOLS IN CHACHEONGSAO PROVINCE (REGION 2)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไป ปัญหาและอุปสรรค ความต้องการ
ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน และความคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในเขตเทศ
บาลและสุขาภิบาลของจังหวัดฉะเชิงเทราเขต 2 ได้แก่ เขตอำเภอบางคล้า อำเภอแปลงยาว
อำเภอสนามชัยเขต และอำเภอพนมสารคาม ยกเว้นกิ่งอำเภอคลองเขื่อน กิ่งอำเภอราชสาส์น
และกิ่งอำเภอท่าตะเกียบ ไม่มีเขตสุขาภิบาล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือครู-อาจารย์ที่สอนวิชา
เกษตรในโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาลเขต 2 มีทั้งหมด 12 โรงเรียนจำนวน 32 คน เนื่อง
จากประชากรที่ใช้ศึกษามีจำนวนไม่มากจึงใช้จำนวนประชากรทั้งหมด

ผลการวิจัย ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาลเป็นผู้
ชาย ส่วนมากมีอายุ มากกว่า 37 สมรสแล้ว มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 16-20 ปีสอนหนังสือมา
มากกว่า 7 ปี และดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 อีกทั้งมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีโดยมี
วุฒิการศึกษาเกษตรทาง ค.บ. (ครุศาสตร์บัณฑิต) และยังมีหน้าที่นอกเหนือจากการสอน คือ เป็น
ครูประจำชั้น จำนวนวิชาที่สอนมากกว่า 3 วิชาและสอนวิชาเกษตรมากที่สุดส่วนชั้นที่สอนมากที่สุด
คือประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนมากสอน 1-3 ห้องและสอนสัปดาห์ละประมาณ 1-5 คาบ ครู-อาจารย์
ส่วนมากไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านเทคนิคการสอนวิชาเกษตร ในปัจจุบันครู-อาจารย์มีความสนใจ
งานด้านการผลิตพืชมากที่สุดและพอใจที่จะสอนวิชาเกษตร การจัดการสอนวิชาเกษตรในโรง
เรียนพบว่าจัดให้เป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะมีครู-อาจารย์สอน
วิชาเกษตร 4 คน ครูมีการประเมินความรู้ความสามารถในการสอนของตนเองอยู่ในระดับปาน
กลางและเน้นการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กัน มีการจัดให้นักเรียนปลูกพืชผักสวนครัวมาก
ที่สุด สิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตรที่มีจำนวนพอเพียงกับการสอนวิชาเกษตร คือ
จำนวนพื้นที่ดินที่ทำการเกษตรแต่ทั้งโรงเรียนมีคณาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรไม่เพียงพอ และไม่มี

โรงเรียนด้านสัตวบาล

ปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชาเกษตรที่พบในระดับมากคือ ห้องเรียนและสถานที่เรียนยังไม่เหมาะสมกับนักเรียน ส่วนปัญหาในระดับปานกลางที่พบในอันดับแรก คือครู-อาจารย์ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้สื่อการสอนวิชาเกษตร

ครู-อาจารย์ในโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาล มีความต้องการระดับปานกลางแต่ต้องการให้ช่วยจัดคนอาจารย์ไปช่วยนิเทศและแนะนำเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ส่วนปัญหาและความต้องการอื่น ๆ ที่พบมากก็คือขาดแคลนน้ำที่ใช้ในการเกษตรและครู-อาจารย์ ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าควรมีครู-อาจารย์ที่มีวุฒิทางการเกษตรมาสอนประจำแต่ละโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ก็เพราะได้รับความช่วยเหลือจากท่านอาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะท่านอาจารย์ ดร.นพคุณ ศิริวรรณ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาแนะนำและสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาดูตามแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการทำปัญหาพิเศษ โดยให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการทำปัญหาพิเศษจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ครู - อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร ในโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาลในจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2 ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล ทำให้การทำปัญหาพิเศษครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

จำนงค์ ศรีโสภา
กุมภาพันธ์ 2537

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทก	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 นิยามศัพท์	4
2. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
3. วิธีดำเนินการวิจัย	12
3.1 ประชากรที่ใช้ศึกษา	12
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	13
3.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	14
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย	16
4.1 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	16
4.2 ผลการวิจัย	19

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สรุปและข้อเสนอแนะ	41
5.1 สรุปผลการวิจัย	41
5.2 ข้อเสนอแนะ	43
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	19
2. แสดงสภาพทั่วไปของการจัดการสอนวิชาเกษตร	28
3. แสดงสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตร	31
4. แสดงปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	33
5. แสดงความต้องการของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร	36
6. แสดงถึงปัญหาและความต้องการอื่น ๆ ของครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาเกษตร	40
7. แสดงถึงข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาเกษตร	41

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรที่ถูกต้องจะเป็นพื้นฐานและปัจจัยที่สำคัญสำหรับการพัฒนาความเจริญของสังคมและประเทศให้เจริญก้าวหน้า เพราะว่าประเทศไทย ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรจึงได้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

ในปัจจุบัน ได้มีการขยายการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตร เข้าไปในส่วนของท้องถิ่น เพื่อสนองความต้องการของบุคคลในท้องถิ่น คือ กลุ่มโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาล ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา ซึ่งการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวยังไม่มีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ หรือปัญหาเกี่ยวกับเรื่องสถานภาพส่วนตัว ของครู-อาจารย์. ความรู้ ความสามารถด้านวิชาเกษตร ของครู-อาจารย์ผู้สอน, วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนวิชาเกษตร ความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรว่าต้องการสิ่งใดบ้างเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร รวมทั้งความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการเรียนการสอน และการพัฒนาการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ ในโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

นพคุณ ศิริวรรณ (15 ปีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม 2536 : 123) ได้กล่าวว่าการจัด

การศึกษาเกษตรของประเทศไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ในทุกระดับทั้งในระบบโรงเรียนและ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ตามการค
นอกระบบโรงเรียนซึ่งการจัดการศึกษาใหม่มีความทันสมัยจะช่วยขยายให้นักเรียนไทยมุ่งเข้าเรียน
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
วิชาเกษตร

รมณีย์ อภาภิรม (15ปีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม 2536 : 119) ได้กล่าวว่า ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้จบมาทางครุเกษตรโดยตรงมักจะทำให้ครูที่สอนวิชาอื่น มาสอนในลักษณะแต่พอรู้เนื้อหาในหลักสูตรมุ่งเน้นให้การศึกษาต่อในชั้นสูง

จังหวัดฉะเชิงเทรามีโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาล ที่สอนวิชาเกษตรอยู่ทุกโรงเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา และยังเป็นจังหวัดที่ประชาชน ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ในโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาล ถ้าพิจารณาตามหลักสูตรแล้วต้องจัด วิชาเกษตรในกลุ่มวิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพให้เป็นทั้งวิชาแกน และวิชาเลือก เพราะว่าจัดตามสภาพและความเหมาะสมตามท้องถิ่น แต่ว่าวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาลในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ยังไม่มีผู้ศึกษา หรือวิจัยว่าลักษณะการสอน ปัญหาอุปสรรคและความต้องการของครู-อาจารย์เกี่ยวกับการสอนรวมทั้งแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาล ว่ามีลักษณะการจัดการเรียนการสอนและมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง

ดังนั้นจึงเห็นสมควรที่จะมีการศึกษาความต้องการดังกล่าวเพื่อจะทราบลักษณะการจัดการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรค ความต้องการของครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาลของจังหวัดฉะเชิงเทราเพื่อเป็นความรู้ และเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับเทศบาลและสุขาภิบาล

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพโดยทั่วไปของครู-อาจารย์ในโรงเรียนเทศบาลหรือสุขาภิบาลในจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2.
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคต่างๆ ด้านการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาลหรือสุขาภิบาลในจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2.
3. เพื่อศึกษาความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรในจังหวัดฉะเชิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไป/ประโยชน์ด้านการค้า
 1. เอกสารนี้
 2. เอกสารนี้
 3. เอกสารนี้

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาลหรือสุขาภิบาลเกี่ยวกับการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาลหรือสุขาภิบาลเกี่ยวกับการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร

1.3 ขอบเขตของปัญหา

ประชากรที่ใช้ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาลหรือ สุขาภิบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2. สกเว้น กิ่งอำเภอไม่มีโรงเรียนในเขตสุขาภิบาลประกอบไปด้วย

โรงเรียนในเขตอำเภอบางคล้า	จำนวน 2 โรงเรียน	มีครูผู้สอนวิชาเกษตร	6 คน
โรงเรียนในเขตอำเภอนมส้ารคาม	จำนวน 2 โรงเรียน	มีครูผู้สอนวิชาเกษตร	8 คน
โรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต	จำนวน 2 โรงเรียน	มีครูผู้สอนวิชาเกษตร	7 คน
โรงเรียนในเขตอำเภอแปลงยาว	จำนวน 6 โรงเรียน	มีครูผู้สอนวิชาเกษตร	11 คน

เนื่องจากจำนวนครู-อาจารย์มีน้อยจึงใช้จำนวนครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรทั้งหมด

รวม 32 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสถานภาพทั่วไปของครู-อาจารย์เกษตรในโรงเรียนเทศบาลหรือสุขาภิบาล ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2.
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการสอนของครูเกษตรเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 3. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสอน

4. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

1.5 นิยามศัพท์

"ครู-อาจารย์สอนวิชาเกษตร" หมายถึง ครูที่มีวุฒิทางการเกษตรหรือครูผู้รับผิดชอบในการสอนวิชาเกษตรที่อยู่ในโรงเรียนเทศบาล หรือสัฆาภิบาลในจังหวัดฉะเชิงเทรา

"โรงเรียนเทศบาล" หมายถึง โรงเรียนที่ทำการสอนและมีการสอนวิชาเกษตรที่อยู่ในเขตเทศบาล

"โรงเรียนสัฆาภิบาล" หมายถึง โรงเรียนที่ทำการสอนและมีการสอนวิชาเกษตรที่อยู่ในเขตสัฆาภิบาล

"จังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2." หมายถึง บริเวณพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราประกอบด้วย อำเภอแปลงยาว, อำเภอบางคล้า, อำเภอพนมสารคาม, เกอสนามชัยเขต, กิ่งอำเภอราชสาส์น, กิ่งอำเภอคลองเขื่อน, กิ่งอำเภอท่าตะเกียบ

"ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอน" หมายถึง ความต้องการด้านพัฒนาตัวเองทางด้าน ความรู้ ทักษะการเกษตร และการสอนวิชาเกษตร รวมทั้งความต้องการ ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน วิชาเกษตรจากแหล่งอื่น ๆ

"สิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตรกรรม" หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนวิชาเกษตร เช่น เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ หรือเครื่องมือปฏิบัติงานทางการเกษตร เป็นต้น

"ปัญหาอุปสรรคด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตร" หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวก และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้วงนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ความพร้อมของบุคคลากร ตลอดจนวิธีการเตรียมการสอน ว่ามีความพร้อมและมีปัญหาอุปสรรคในไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ การดำเนินการอย่างไรบ้าง

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 การตรวจเอกสาร

ความหมายของครู

ในสังคมไทยนั้นได้ให้การยกย่องครูว่าเป็นปुरुชนียบุคคล ทั้งนี้เพราะคนไทยตระหนักในความหมายของครูไว้หลายท่านดัง เช่น

ท่านพุทธทาสภิกขุ ได้กล่าวว่า ครูคือผู้นำอันดีงามทางด้านจิตและวิญญาณ จึงเป็นผู้ยกฐานะทางวิญญาณของโลก โลกจึงต้องยกย่องครู ครูจึงต้องเสียสละต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังผลตอบแทน (ไกรนุช ศิริพูล : 2531: 1)

คำกล่าวของท่านพุทธทาสภิกขุ สอดคล้องกับที่ ลัดดา เสนาวงศ์ (2528:8) กล่าวไว้ว่าครูเป็นผู้ยกวิญญาณของโลกให้สูงขึ้น เป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชน เป็นที่สังคัมมอบความไว้วางใจให้การอบรมสั่งสอนบุตรหลาน เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ส่วนความหมายคำว่าครูของพระโสภณ ฅณาภรณ์ ได้สอดคล้องกับคำที่กล่าวว่า ครูเป็นแม่พิมพ์ของชาติ หมายถึง การเป็นต้นแบบที่ดีแก่ศิษย์ที่เขาเลี้ยงอย่าง ครูต้องเป็นผู้ฝึกฝนให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เน้นจริยนิสัย และมีทักษะการอยู่ร่วมกันอย่างประชาธิปไตย (ลัดดา เสนาวงศ์: 2532: 32:)

ความหมายของคำว่าครุนั้น ยังมีความหมายอีกมากมายหลายท่าน แต่เท่าที่กล่าวมาก็พอสรุปได้ว่า ครู หมายถึง เป็นผู้อบรม สั่งสอน ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีควรแก่การเคารพบูชาของลูกศิษย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ส่วนความหมายของครูเกษร รมณีย์ อภาภิรม (2531:1) ครูที่สอนในวิชาชีพเกษตร ซึ่ง
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
จะต้องมีความอดทน และเสียสละ

ความหมายของเทศบาล

เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองการปกครอง เทศบาลเป็นระบบการปกครองท้องถิ่นที่ใช้กับชุมชนเมือง และเป็นที่ยอมรับในระบบการเมืองการปกครอง ของทุกประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย (อนุสรณ์ และชุมพล ม.ป.ป.:77-78)

รูปแบบการปกครองท้องถิ่น

อนุสรณ์ พวงทอง และชุมพล ชิตวิเศษ (ม.ป.ป.:77) ได้กล่าวถึงการปกครองท้องถิ่นแบ่งออกได้ 5 รูปคือ

1. เทศบาล
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. สหวิบาล
4. กรุงเทพมหานคร
5. เมืองพัทยา

และยังได้กล่าวถึงหลักและวิธีการจัดการศึกษาท้องถิ่น

หลักการจัดการศึกษาท้องถิ่น

1. หลักการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาท้องถิ่น จากราชการส่วนกลางให้ไปอยู่กับราชการส่วนท้องถิ่น
2. หลักการมอบภาระหน้าที่ในการจัดการ จัดการศึกษาต้องให้อยู่ในความรับผิดชอบของท้องถิ่น และประชาชน
3. หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาท้องถิ่น รัฐบาลเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในสิ่งที่ประชาชนช่วยตัวเองไม่ได้ (อนุสรณ์ และชุมพล ม.ป.ป.:79)

วิธีการจัดการศึกษาท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า เพื่อให้การบริหารการศึกษาของท้องถิ่นเป็นไปโดยเหมาะสม ทางราชการจึงได้กำหนดให้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ หน่วยงานส่วนกลางให้มีหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของท้องถิ่นดังนี้

1. กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมส่งเสริมนโยบายและการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ตลอดจนช่วยเหลือ แก้ปัญหาและอุปสรรค
  2. กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมงานด้านวิชาการและพิจารณาคุณวุฒิครู การกำหนดหลักสูตร แบบเรียน แนวการสอน ตลอดจนการวัดผลช่วยเหลือ
  3. คณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) มีหน้าที่ส่งเสริมและวางนโยบายด้านการบริหารงานบุคคล เช่น การบรรจุแต่งตั้ง การกำหนดตำแหน่งและวินัยของพนักงานครูท้องถิ่น
- การจัดการศึกษาตามรูปแบบการปกครองท้องถิ่น เป็นการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาภาคบังคับ คือ ระดับประถมศึกษา

การศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2533:1-5) กล่าวว่า หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีความคาดหวัง ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน

ความรู้และประมวลประสบการณ์ที่มุ่งให้เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

5 กลุ่ม

1. กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้
2. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
3. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
4. กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
5. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ

กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มุ่งให้ผู้เรียน ทำงานเป็น มีนิสัยรักการทำงาน และรู้จักปรับปรุงงานอยู่เสมอ กำหนดให้เรียนทั้งงานบังคับ และงานเลือกงานบังคับ คือ งานงาน และงานเกษตร ส่วนงานเลือกได้แก่ งานประดิษฐ์ และงานช่างกับงานอื่น ๆ จุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ

1. ทำงานเป็น คือ มีความรู้และทักษะในการทำงาน เช่น ทักษะในการใช้มือและเครื่องมือทำงาน ทักษะกระบวนการทำงาน และนิสัยการทำงาน
- ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. มีนิสัยรักการทำงาน ต้องเริ่มจากการให้ผู้เรียนรู้จักงานและการทำงานในชีวิตประจำวัน แล้วค่อยขยายไปสู่งานอาชีพที่หลากหลาย และให้ลองปฏิบัติเพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องาน และเห็นคุณค่าของการทำงาน ต่อจากนั้นจึงส่งเสริมให้ทำอย่างสม่ำเสมอจนเกิดเป็นนิสัย

3. มีการปรับปรุงงานอยู่เสมอ คือ การปรับปรุงผลงานและกระบวนการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ การปรับปรุงงานนี้ ต้องอาศัยทักษะในการแสวงหาความรู้ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ด้านการสอนให้มีประสิทธิภาพ

สุชา จันทนอม (2527:296) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้ที่เป็นครู-อาจารย์ต่อไปในอนาคตควรจะต้องออกฝึกสอน หรือฝึกงาน เป็นเวลานานจนพอสมควรเพื่อให้มีประสบการณ์ในการสอน เพราะการสอนเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการให้การศึกษาแก่เด็กจึงจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง ในการให้การศึกษาแก่เด็กจึงจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องศึกษาอย่างละเอียดและถูกต้องเกี่ยวกับ วิธีการสอนตลอดจนธรรมชาติและการเรียนของเด็ก ต้องปรับปรุงแนวการสอนและวิธีการสอนมาใช้ให้เหมาะสมกับวัยด้วย

ไกรนุช ศิริพูล (2531:23) กล่าวว่าไว้ว่าครูควรมีความสามารถในด้านการสอน คือ ครูควรสอน ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้น ๆ เอาใจใส่เข้มงวดกวดขันต่อการเรียนของเด็ก และครูจะต้องมีการพัฒนาตนให้มีทักษะ และความสามารถทั้งในด้านการจัดการเรียนและการสอนในรูปแบบต่าง ๆ การจัดงานกิจกรรม และให้บริการนักเรียน ตลอดจนครูต้องมีความเชื่อมั่น ในการสอนแต่ละครั้ง

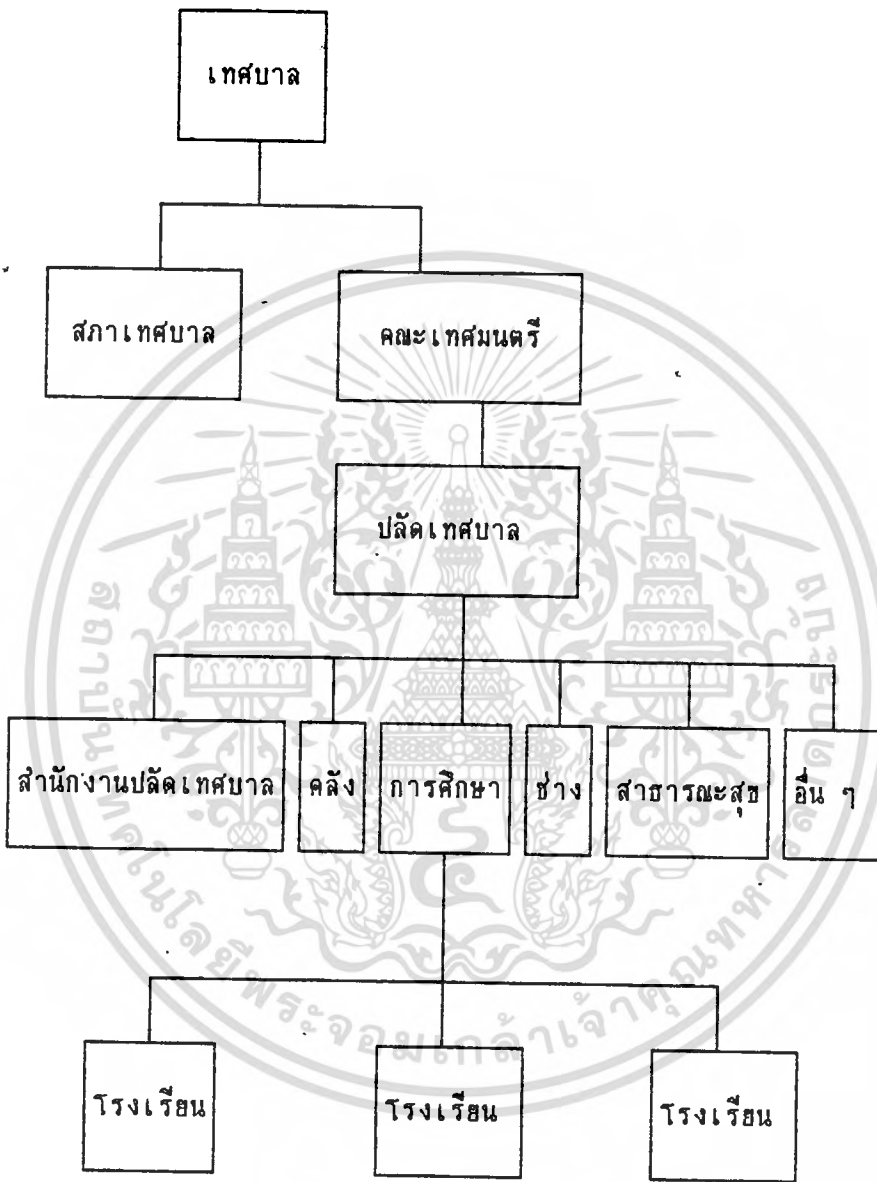
การบริหารงานของเทศบาล

อนุสรณ์ พวงทอง และ ชุมพร ชิตวิเศษ (ม.ป.พ.86) กล่าวว่าการบริหารงานเทศบาลนั้น กฎหมายได้กำหนดให้มีเจ้าพนักงานเทศบาล ซึ่งเจ้าหน้าที่ประจำนี้จะอยู่ในความควบคุมของ ก.ท. หรือคณะกรรมการพนักงานเทศบาลซึ่งเป็นองค์กรกลางในการกำหนดและควบคุมการบริหารบุคคลของเทศบาลทั้งราชอาณาจักร

พนักงานประจำของเทศบาลนั้น จะมีปลัดเทศบาลเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาพนักงานประจำและในการบริหารงานของเทศบาลนั้นทุก ๆ เทศบาลก็จะมีการจัดแบ่งส่วนงานออกเป็น

ส่วนต่าง ๆ เช่น ส่วนการคลัง ส่วนการโยธา ส่วนสาธารณสุข ส่วนการศึกษา การบริหารงานบุคคลของพนักงานเทศบาลนั้นย่อมเป็นไปโดยการกำหนดและการควบคุมของคณะกรรมการพนักงานเทศบาล

โครงสร้างการบริหารการศึกษาของเทศบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริหารงานของสุขาภิบาล

จรรยา สุภาพ และคณะ (สังคมศึกษา 2531:34) ได้กล่าวถึงการบริหารงานของ สุขาภิบาลว่า เป็นลักษณะของการปกครองท้องถิ่นที่ให้ข้าราชการ และประชาชนร่วมกันบริหารกิจการของท้องถิ่น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง

สภาพทั่วไปของจังหวัดฉะเชิงเทรา

1. การเกษตรของจังหวัดฉะเชิงเทรา

เป็นจังหวัดที่มีประชากรส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งมีประจําอยู่ทั่วไป โดยมีกาเพาะปลูกซึ่งเป็นอาชีพหลัก อาชีพรองได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ มีการเลี้ยงกระจําอยู่ทั่วไป เป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน และการเลี้ยงแบบการค้าสัตว์ที่เลี้ยงมาในจังหวัดได้แก่ โค, กระบือ, สุกร, และเป็ด ส่วนด้านการประมงเป็นอาชีพหลักของทางจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีทั้งการประมงน้ำจืดและน้ำเค็ม โดยเฉพาะแถบตอนปลายของแม่น้ำบางปะกง การชลประทานของจังหวัดมีระบบชลประทานมานานแล้ว เป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรแบ่งได้ 2 โครงการ

1. โครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลาง
2. โครงการชลประทานขนาดเล็ก

2. การจัดการศึกษา

จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ซึ่งการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงระดับปริญญาตรี แต่การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาสาธิตอาชีพ และมีการจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์ ในหมู่บ้านและห้องสมุดประชาชน ในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล

ในส่วนของการจัดการศึกษาส่วนท้องถิ่น ของจังหวัดฉะเชิงเทราเขต 2 มีโรงเรียนเทศบาล 2 แห่งและมีโรงเรียนในเขตสุขาภิบาล 10 แห่ง (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา 2534 : 18-29 และ 43-44)

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
พาน อ่อนสุภาพ (2524:51-53) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจการดำเนินการสอนงาน
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารที่ครั้งหนึ่งมีการนำไปใช้
เกษตร ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียน

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่าครูเห็นความสำคัญของจุดประสงค์เฉพาะงานเกษตรมาก ใช้เวลาเตรียมการสอนปานกลาง ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นจริงมา การวัดผลใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม และตรวจผลงานมาก ปัญหาที่ประสบในการดำเนินการเรียนการสอนมีปานกลาง เนื้อหาบางเรื่องมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับวัย อุปกรณ์การสอนยังขาดแคลนไม่มี และพื้นที่สำหรับปฏิบัติงานเกษตรไม่พอ

ประเสริฐ ประชาราษฎร์ (2522:67) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับการสอนงานเกษตรตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 สรุปได้ว่าครูผู้สอนและนักเรียนให้ความเอาใจใส่ และสนใจต่องานเกษตรพอสมควร เนื้อหาบางเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ เห็นว่า มีความเหมาะสมมาก

สุทัศน์ ชานิจศิลป์ (2531:บทคัดย่อ) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาหลัก การเลี้ยงสัตว์ทั่วไปว่า ควรมีการปรับปรุงด้านเนื้อหาวิชา ให้สอดคล้องกับการเลี้ยงสัตว์ในท้องถิ่น สามารถ จัดหาวัสดุในท้องถิ่น มาประกอบการเรียนได้ ครูผู้สอนควรวาง วิธีการสอนที่จะทำให้สามารถนำเอาวิชาความรู้ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทาง ในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม

ลักขณา สมเชื้อ 2524 (อ้างโดย ศักดิ์พงษ์ หอมหวล:8) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าครูควรพัฒนาเทคนิค และวิธีการสอนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจให้มากขึ้น และควรสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งวิชาการในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ในระดับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ควรจัดให้ครูมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งครูควรศึกษาแผนการสอน ล่วงหน้าและ เตรียมตัวให้พร้อมในหัวข้อที่สอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาล หรือ สภา
ภิบาล ประกอบด้วย 12 โรงเรียน ดังนี้

1.	โรงเรียนเทศบาล 1 วัดแจ้ง	จำนวน	5	คน
2.	โรงเรียนเทศบาล 2 วัดโพธิ์	จำนวน	1	คน
3.	โรงเรียนวัดท่าเกวียน	จำนวน	4	คน
4.	โรงเรียนวัดพงษ์หาราม	จำนวน	4	คน
5.	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 2	จำนวน	3	คน
6.	โรงเรียนวัดบางมะเฟือง	จำนวน	4	คน
7.	โรงเรียนวัดวงน้ำเย็น	จำนวน	2	คน
8.	โรงเรียนวัดไผ่แก้ว	จำนวน	1	คน
9.	โรงเรียนวัดแปลงสาว	จำนวน	3	คน
10.	โรงเรียนวัดบางบ่อ	จำนวน	1	คน
11.	โรงเรียนวัดด่านเงิน	จำนวน	2	คน
12.	โรงเรียนสวารค์นิมิต	จำนวน	2	คน

3.2 ประชากรที่ใช้ศึกษา ใช้จำนวน ครู-อาจารย์ ที่สอนในโรงเรียนเทศบาล หรือสภาภิบาล
ทั้งหมดรวม 32 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ไปการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษารั้วนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนเป็นแบบให้เลือกตอบ และแบบให้ตอบได้อย่างอิสระโดยให้ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาชีพเกษตรในโรงเรียนสังกัดเทศบาลหรือสภากาภิบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2. เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และลักษณะของแบบสอบถาม

ขั้นตอนและวิธีการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาถึงวัตถุประสงค์ของปัญหา
2. กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามโดยแบ่งออกเป็นหมวดหมู่เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. ศึกษาและพัฒนาแบบสอบถาม
4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม จะแบ่งแบบสอบถามออกเป็นตอน ๆ เพื่อความสะดวก ในการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ทำการตรวจสอบให้ตรงตามเนื้อหา และความสมบูรณ์ของข้อความ

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1. เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 13 ข้อ

ตอนที่ 2. แบ่งเป็น 2 ส่วน

- 2.1 เป็นการสำรวจสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร มีทั้งหมด 6 ข้อ
- 2.2 เป็นการสอบถามถึงปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร มีทั้งหมด 21 ข้อ

ตอนที่ 3. แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อผู้อื่นและต้องอยู่ในวงจำกัดของเอกสารที่ตรงกันกับนี้

- 3.1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร มีทั้งหมด 21 ข้อ

3.2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของครู-อาจารย์
ผู้สอนวิชาเกษตร 1 ข้อ

3.3.3 การทดสอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามได้รับแนวทางมาจากภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ซึ่งได้มีการทดสอบ
ความเชื่อมั่นทางสถิติ ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว

3.3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวม

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปถึงนายกเทศมนตรี และนายอำเภอ
เพื่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทางนายกเทศมนตรี และนายอำเภอได้ส่งไป
ให้โรงเรียนเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนำมารวบรวมไว้ หลังจากนั้นผู้วิจัยไปรับข้อมูลจากนายก
เทศมนตรี และนายอำเภอซึ่งได้รับความร่วมมือส่งไปและรับกลับ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทั้งหมด
40 ชุด รับคืนมา 32 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 80.00

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1. นำแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่
- 2. ร้อยละ $\frac{f}{N} \times 100$
เมื่อ f = จำนวนผู้ตอบในแต่ละตัวแปร
N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. การหาค่าเฉลี่ย (x)

$$x = \frac{\sum fx}{N}$$

- เมื่อ x = ค่าเฉลี่ยของคะแนน
- $\sum fx$ = ผลรวมทั้งหมดของความถี่ คูณคะแนน
- N = จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถามทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การหาค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

$$S.D = \sqrt{\frac{(N \sum fx^2) - (\sum fx)^2}{N^2}}$$

เมื่อ $\sum fx$ = ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนน

$\sum fx^2$ = $\sum fx$ คูณกับคะแนน

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา **027809** เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ส่วน

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
5. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

4.1 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ จำนวน 32 คน ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1 นำแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่
- 2 นำข้อมูลดิบมาหาค่าร้อยละ จากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ f = จำนวนผู้ตอบในแต่ละตัวแปร (ความถี่)

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

- 3 การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เมื่อ $\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนน
- Σfx = ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนน
- N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D = \sqrt{\frac{(N\Sigma fx^2) - (\Sigma fx)^2}{N^2}}$$

- เมื่อ Σx = ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนน
- Σfx^2 = Σfx คูณกับคะแนน
- N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

5 การกำหนดคะแนนข้อความเพื่อหาค่ากำหนดดังนี้
ข้อความแสดงถึงระดับของปัญหา, อุปสรรค และความต้องการกำหนดได้ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
ไม่มีหรือมีน้อย	1	คะแนน

ค่าคะแนนเฉลี่ยที่ทำได้นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของเบสต์ (อ้างโดย เตือนใจ ชูบรัมย์)

- 1.00-1.49 หมายถึง ไม่มีปัญหา, อุปสรรคและความต้องการ หรือมีเพียงเล็กน้อย
- 1.50-2.49 หมายถึง มีปัญหา, อุปสรรคและความต้องการน้อย
- 2.50-3.49 หมายถึง มีปัญหา, อุปสรรคและความต้องการปานกลาง
- 3.50-4.49 หมายถึง มีปัญหา, อุปสรรคและความต้องการมาก
- 4.50-5.00 หมายถึง มีปัญหา, อุปสรรคและความต้องการมากที่สุด

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจัดลำดับของการนำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน
- 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไป เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น หากมีข้อสงสัยหรือข้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
- ตอนที่ 3 ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน
- 3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
- 3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป ของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ผลการวิจัย

ตอนที่ 1. สถานภาพของผู้กรอกแบบสอบถาม
 ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	N = 32	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	21	65.63
1.2 หญิง	11	34.37
2. อายุ (ปี)		
2.1 18-22	0	0.00
2.2 23-27	0	0.00
2.3 28-32	3	9.38
2.4 33-37	8	25.00
2.5 มากกว่า 37	21	65.62
3. สถานภาพสมรส		
3.1 โสด	3	9.38
3.2 สมรสแล้ว	28	87.50
3.3 หม้าย	1	3.12
3.4 หย่าร้าง	0	0.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อตารางที่ 1

รายการ	N = 32	
	จำนวน	ร้อยละ
4. อายุราชการ (ปี)		
4.1 1-5	1	3.12
4.3 6-10	4	12.50
4.4 11-15	8	25.00
4.5 16-20	10	31.25
4.6 20 ปีขึ้นไป	9	28.13
5. ประสบการณ์ด้านการสอน		
5.1 ต่ำกว่า 2 ปี	1	3.12
5.2 2-5 ปี	3	9.38
5.3 4-5 ปี	0	0.00
5.4 5-6 ปี	1	3.12
5.5 มากกว่า 7 ปี	27	84.38
6. ตำแหน่งปัจจุบัน		
6.1 ครู	0	0.00
6.2 อาจารย์ 1	4	12.50
6.3 อาจารย์ 2	24	75.00
6.4 อื่น ๆ เช่น ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่	4	12.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อตารางที่ 1

รายการ	N = 32	
	จำนวน	ร้อยละ
7. ระดับการศึกษา		
7.1 อนุปริญญา, ปวส., ปมก., ปกศ.สูง, หรือเทียบเท่า	0	0.00
7.2 ปริญญาตรี	32	100.00
7.3 ปริญญาโท	0	0.00
7.4 อื่น ๆ	0	0.00
8. วุฒิการศึกษาเกษตร / การเกษตร		
8.1 ป.ม.ก., ปกศ.สูง	2	6.25
8.2 ปวส.	0	0.00
8.3 วทบ.	2	6.25
8.4 ค.อ.บ.	0	0.00
8.5 ศศ.บ.	1	3.12
8.6 ค.บ.	22	68.75
8.7 อื่น ๆ เช่น โทเกษตร และ กศ.บ.	5	15.62
9. หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน		
9.1 ฝ้าสแนะแนว	4	12.50
9.2 ฝ้าสกิจกรรมนักศึกษา	3	9.38
9.3 ครูประจำชั้น	21	65.63
9.4 ฝ้าสส่งเสริมการศึกษา/ธุรการ	4	12.50
9.5 ฝ้าสปกครอง	2	6.25
9.6 อื่น ๆ เช่น ครูที่ปรึกษาสหกรณ์	6	18.75

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับใช้เพื่อการศึกษเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่าการใด ๆ ทั้งสิ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีก

ต่อตารางที่ 1

รายการ	N = 32	
	จำนวน	ร้อยละ
10. จำนวนวิชาที่สอนในปัจจุบัน		
1 วิชา	7	21.88
2 วิชา	1	3.12
3 วิชา	7	21.88
มากกว่า 3 วิชา	17	53.12
10.1 วิชาที่สอนในรอบปีที่ผ่านมา		
- ภาษาไทย	12	37.50
- คณิตศาสตร์	6	18.75
- เกษตร	25	78.13
- สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	18	56.25
- การงานพื้นฐานอาชีพ	11	34.38
- พลศึกษา	2	6.25
- สร้างเสริมลักษณะนิสัย	8	25.00
- อังกฤษ	3	9.38
- นาฏศิลป์	1	3.12
- จริยศึกษา	1	3.12
- งานประดิษฐ์	1	3.12
- งานบ้าน	1	3.12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อตารางที่ 1

รายการ	N = 32	
	จำนวน	ร้อยละ
10.2 ชั้นที่สอน		
- ประถมศึกษาปีที่ 1	4	12.50
- ประถมศึกษาปีที่ 2	4	12.50
- ประถมศึกษาปีที่ 3	10	31.25
- ประถมศึกษาปีที่ 4	10	31.25
- ประถมศึกษาปีที่ 5	18	56.25
- ประถมศึกษาปีที่ 6	20	62.50
10.3 จำนวนห้องเรียนที่สอน (ห้อง)		
- 1-3 ห้อง	19	59.37
- 4-6 ห้อง	9	28.13
- 7-9 ห้อง	0	0.00
- 10-12 ห้อง	0	0.00
- มากกว่า 12 ห้อง	0	0.00
10.4 จำนวนคาบที่สอนแต่ละสัปดาห์		
- 1-5 คาบ	30	99.75
- 6-10 คาบ	20	62.50
- 11-15 คาบ	17	53.12
- 16-20 คาบ	15	46.88
- มากกว่า 20 คาบ	7	21.87

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่สามารถแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อตารางที่ 1

รายการ	N = 32	
	จำนวน	ร้อยละ
11. การเข้ารับการฝึกอบรมด้านเทคนิคการสอนหรือ ประสิทธิภาพการสอน		
- เคย	8	25.00
- ไม่เคย	24	75.00
11.1 เรื่องที่ได้รับการฝึกอบรม		
- การสอนวิชาเกษตรกรรม	1	
- การขยายพันธุ์พืช	5	
- เกษตรกรรมชาติ	1	
- การแปรรูปและการถนอมอาหาร	1	
11.2 สถานที่ฝึกอบรม		
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1	
- วิทยาลัยเกษตรกรรมฉะเชิงเทรา	4	
- มุลินีสารานุกรมประโยชน์	1	
- จังหวัดสระบุรี (โรงเรียนคิวเซ)	1	
11.3 จัดโดย		
- สำนักงานท้องถิ่น	1	
- โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 4	1	
- มุลินีสารานุกรมประโยชน์	1	
- วิทยาลัยเกษตรกรรมฉะเชิงเทรา	1	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อตารางที่ 1

รายการ	N = 32	
	จำนวน	ร้อยละ
12. ปัจจุบันมีความสนใจงานเกษตรสาขาใดมากที่สุด		
12.1 การผลิตพืช	17	53.12
12.2 การผลิตสัตว์	2	6.25
12.3 งานช่างเกษตร	0	0.00
12.4 งานธุรกิจเกษตร	2	6.25
12.5 งานอุตสาหกรรมเกษตร	0	0.00
12.6 งานครู-อาจารย์สอนวิชาเกษตร	10	31.25
12.7 อื่น ๆ เพาะพันธุ์ปลาและเลี้ยงปลา	1	3.13
13. ความคิดเห็นต่อการเป็นครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร		
13.1 พอใจที่จะสอนและต้องการพัฒนาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น	31	96.87
13.2 ต้องการสอนวิชาอื่นที่ไม่ใช่วิชาเกษตร	1	3.13
13.3 ไม่พอใจในการเป็นครู-อาจารย์เกษตรต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่	0	0.00
13.4 อื่น ๆ	0	0.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้หรือเผยแพร่ในที่สาธารณะ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาพบว่า ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาลหรือสุขาภิบาล เขต 2 จำนวน 32 คน คิดเป็นเพศชาย ร้อยละ 65.63 คิดเป็นเพศหญิง 34.37, อายุของครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาล มีอายุมากกว่า 37 ปี คิดเป็นร้อยละ 65.62 รองลงมา มีอายุ 33-37 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 และอายุ 28-32 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.38 ตามลำดับ

ส่วนทางด้านสถานภาพสมรสของครู-อาจารย์ พบว่า สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 87.5. รองลงมาคือ โสดคิดเป็นร้อยละ 9.38 และ หม้าย คิดเป็นร้อยละ 3.12, อายุราชการส่วนมาก มีอายุ 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.25 รองลงมา ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.13 และอายุ 11-15 ปี, 6-10 ปี, และ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25, 12.5 และ 3.12 ตามลำดับ ครู-อาจารย์ ในโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาลมีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 7 ปี คิดเป็นร้อยละ 84.38 รองลงมา 2-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.38 ส่วนประสบการณ์ด้านการสอน 5-6 ปี และ ต่ำกว่า 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.12 เท่ากัน, ตำแหน่งของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร พบว่าตำแหน่งอาจารย์ 2 มีสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมา อาจารย์ 1 และอื่น ๆ เช่น ครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 12.5 เท่ากัน, ระดับการศึกษาของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนทุกคนจบการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 100, ส่วนทางด้านวุฒิการศึกษา พบว่ามีวุฒิ ค.บ. คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาวุฒิอื่น ๆ (เช่นโทเกษตร, กศ.บ.), คิดเป็นร้อยละ 15.62, วุฒิ ป.มก., ป.กศ สูง และ วท.บ. คิดเป็นร้อยละ 6.25 เท่ากัน นอกจากนี้ วุฒิ ศศ.บ. คิดเป็นร้อยละ 3.12, ส่วนหน้าที่อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสอน พบมากที่สุด คือ เป็นครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 65.63 รองลงมาฝ่ายอื่น ๆ (เช่นครูที่ปรึกษาสหกรณ์) และฝ่ายแนะแนวคิดเป็นร้อยละ 18.75 และ 12.5 ตามลำดับ, จำนวนวิชาที่สอนพบว่าสอนมากกว่า 3 วิชา คิดเป็นร้อยละ 53.12 รองลงมาสอน 3 วิชา กับ 1 วิชา คิดเป็นร้อยละ 21.88 เท่ากัน และที่สอน 2 วิชา คิดเป็น 3.12, วิชาที่สอนมากที่สุด วิชาเกษตร รองลงมา วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ 78.13, 56.25 และ 37.5 ตามลำดับ, ระดับชั้นที่สอนมากที่สุด คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รองลงมา คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 3 กับ 4 คิดเป็นร้อยละ 62.5, 56.25 และ 31.25 ตามลำดับ, จำนวนห้องเรียนที่สอนพบมากที่สุดคือ 1-3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 59.37 รองลงมา 4-6 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 28.13 ตามลำดับและในแต่ละสัปดาห์ครูสอนมากที่สุด 1-5 คาบ คิดเป็นร้อยละ 93.75 รองลงมา 6-10 คาบ และ 11-15 คิดเป็นร้อยละ 62.2 และ 53.12 ตามลำดับ, การเข้าฝึก-

อบรม ส่วนมากครู-อาจารย์ที่สอนไม่เคยฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 75 และเคยเข้าฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 25 ในกรณีที่เคยอบรมเรื่องที่ได้รับการฝึกอบรมมากที่สุด การขยายพันธุ์พืช คิดเป็นร้อยละ 15.625 รองลงมาเรื่องการสอนเกษตรกรรม, เกษตรกรรมชาติ และการแปรรูป+การถนอมอาหาร คิดเป็นร้อยละ 3.125 เท่ากัน, สถานที่ที่เข้าฝึกอบรมมากที่สุด วิทยาลัยเกษตรกรรมฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 12.5 รองลงมาที่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 4 และจังหวัดสระบุรี คิดเป็นร้อยละ 3.13 เท่ากัน, จัดฝึกอบรมโดยสำนักงานท้องถิ่น, โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 4, มูลนิธิสารูประโยชน์และวิทยาลัยเกษตรกรรมฉะเชิงเทราคิดเป็นร้อยละ 3.13 เท่ากัน, ครู-อาจารย์มีความสนใจงานด้านการผลิตพืชมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.12 รองลงมางานครู-อาจารย์สอนวิชาเกษตร และงานธุรกิจเกษตร คิดเป็นร้อยละ 31.25 และ 6.25 ตามลำดับ ความคิดเห็นต่อการเป็นครู-อาจารย์เกษตรส่วนมา พอใจที่จะสอนและปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 96.87 รองลงมา ต้องการสอนวิชาอื่นที่ไม่ใช่วิชาเกษตรคิดเป็นร้อยละ 3.13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงสภาพทั่วไปของการจัดการสอนวิชาเกษตร

รายการ	N = 32	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ลักษณะการเปิดสอนวิชาเกษตร		
1.1 เป็นวิชาชีพพื้นฐานอาชีพหรือวิชาการทำงานหรือวิชาบังคับเลือกทุกคนต้องเรียน	27	84.38
1.2 มีแผนการเรียนสำหรับวิชาเกษตรกรรมให้นักเรียนเลือก	2	6.25
1.3 มีทั้งสองลักษณะดังกล่าวข้างต้น	3	9.37
2. จำนวนครู-อาจารย์ผู้ทำการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน		
2.1 1 คน	4	12.50
2.2 2 คน	6	18.75
2.3 3 คน	6	18.75
2.4 4 คน	11	34.38
2.5 5 คน	5	15.62
2.6 มากกว่า 6 คน	0	0.00
3. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรประเมินความรู้ความสามารถในการสอนวิชาเกษตร		
3.1 มาก	5	15.62
3.2 ปานกลาง	23	71.88

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อตารางที่ 2

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.3 น้อย	3	9.38
3.4 น้อยมาก	1	3.12
4.ครู-อาจารย์ สอนวิชาเกษตรเน้นการสอนอย่างไร		
4.1 ภาคทฤษฎี	1	3.12
4.2 ภาคปฏิบัติ	9	28.13
4.3 ทำภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป	22	68.75
4.4 ด้านเจตคติมากกว่าทฤษฎีหรือปฏิบัติ	0	0.00
5.โรงเรียนได้จัดพื้นที่/กิจกรรมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติงาน เกษตรเกี่ยวกับอะไรบ้าง		
5.1 ปลูกพืชผักสวนครัว	31	96.87
5.2 ปลูกดอกไม้ประดับ	29	90.62
5.3 ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น	9	28.13
5.4 ปลูกพืชไร่	1	3.13
5.5 เพาะเห็ด	3	9.38
5.6 เลี้ยงปลาสวยงาม	0	0.00
5.7 เลี้ยงปลา	2	6.25
5.8 เลี้ยงสัตว์เล็ก	0	0.00
5.9 เลี้ยงสัตว์ปีก	1	3.12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนเว็บไซต์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของการจัดการสอนวิชาเกษตรพบว่า ลักษณะการเปิดการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน ลำดับหนึ่ง เป็นวิชาพื้นฐานอาชีพหรือวิชาการทำงานหรือวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียนคิดเป็นร้อยละ 84.38 รองลงมาคือมีลักษณะทั้งสองคือเป็นทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก คิดเป็นร้อยละ 84.38 รองลงมาคือมีลักษณะทั้งสอง คือเป็นวิชาบังคับ และวิชาเลือก คิดเป็นร้อยละ 9.37 และมีแผนการเรียนสำหรับวิชาเกษตรกรรมให้นักเรียนเลือกเรียน คิดเป็นร้อยละ 6.25, จำนวนครู-อาจารย์ผู้ทำการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน พบว่า มีจำนวนครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร 4 คน คิดเป็นร้อยละ 34.38 รองลงมามี 2 และ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 เท่ากัน จำนวนครู-อาจารย์สอนวิชาเกษตร 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.62 และมีครู-อาจารย์เกษตร 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.12, การประเมินความรู้ความสามารถของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร พบว่ามีการประเมินความรู้ความสามารถในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 71.88 รองลงมาประเมินมาก, น้อย และน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 15.62, 9.38 และ 3.12 ตามลำดับ, การเน้นการสอนของครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาเกษตรพบว่าอันดับที่หนึ่งจะทำภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันคิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาเน้นภาคปฏิบัติ และภาคทฤษฎีคิดเป็น 28.13 และ 3.12 ตามลำดับ, พื้นที่และกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกปฏิบัติงานเกษตรอันดับที่หนึ่ง เกี่ยวกับการปลูกพืชผักสวนครัว คิดเป็นร้อยละ 96.87 รองลงมาปลูกไม้ดอกไม้ประดับ, ปลูกไม้ผล-ไม้ยืนต้น, เพาะเห็ด, เลี้ยงปลา และปลูกพืชกับเลี้ยงสัตว์ปีก คิดเป็นร้อยละ 90.62, 28.13, 9.38, 6.25 และ 3.12 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 สิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตร

รายการ	เพียงพอ		ไม่เพียงพอ		ไม่มีหรือน้อยมาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. พื้นที่ดินและบริเวณให้นักเรียนปฏิบัติ	16	50.00	10	31.25	6	18.75
2. แหล่งน้ำใช้เพื่อการเกษตร	15	46.88	13	40.62	4	12.50
3. โรงเรือนด้านพืชกรรม/พืชทั่วไป	4	12.50	11	34.38	17	53.12
4. โรงเรือนด้านสัตวบาล/สัตว์ทั่วไป	2	6.25	5	15.63	25	78.12
5. เครื่องมืองานเกษตรพื้นฐาน เช่น จอบ เสียม มีด	13	40.62	17	53.13	2	6.25
6. พันธุ์พืช	8	25.00	13	40.62	11	34.38
7. พันธุ์สัตว์	5	15.62	9	28.13	18	56.25
8. วัสดุฝึกเคมีภัณฑ์เกษตร (ปุ๋ย, ยาฆ่าแมลง ฯลฯ)	6	18.75	12	37.50	14	43.75
9. อุปกรณ์การสอน	6	18.75	17	53.12	9	28.13
10. หนังสือตำรา เอกสารวิชาการ เกษตรต่าง ๆ	9	28.12	16	50.00	7	21.88
11. จำนวนห้องเรียน	14	43.75	7	21.88	11	34.37
12. ความร่วมมือจากคณะครู-อาจารย์ และผู้บริหาร	14	43.75	17	53.12	1	3.13
13. ความร่วมมือจากชุมชนและผู้ปกครอง นักเรียน	11	34.38	15	46.87	6	18.75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อตารางที่ 3

รายการ	เพียงพอ		ไม่เพียงพอ		ไม่มีหรือน้อยมาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
14. ผลงานช่วยดูแลงานเกษตรของโรงเรียน	7	21.87	20	62.50	5	15.63

จากการศึกษาพบว่าสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตรที่มีจำนวนเพียงพอมากที่สุด คือพื้นที่ดินและบริเวณให้นักเรียนฝึกปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 46.88 ลำดับสุดท้ายคือ จำนวนห้องเรียนและความร่วมมือสนับสนุนจากคณะครู-อาจารย์ และผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 43.75 เท่ากัน ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตรที่ไม่เพียงพอมากที่สุดคือ ผลงานช่วยดูแลงานเกษตรคิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือ เครื่องมืองานเกษตร พื้นฐานเช่น จอบ, มีด คิดเป็นร้อยละ 53.13 ลำดับสุดท้ายคือ อุปกรณ์การสอน และความร่วมมือ จากคณะครู-อาจารย์และผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 53.12 เท่ากันและสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตรที่ไม่มีหรือน้อยมาก อันดับแรก คือ โรงเรียนด้านสัตวบาลคิดเป็นร้อยละ 78.12 รองลงมาพันธุ์สัตว์ และโรงเรียนฝึกด้านพืชกรรม คิดเป็นร้อยละ 56.25 และ 53.12 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

รายการ	ระดับปัญหาและอุปสรรค		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. จำนวนครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรของโรงเรียน มีปริมาณเพียงพอและเหมาะสม	3.19	0.98	ปานกลาง
2. ความพร้อมและความรับผิดชอบในการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์	3.12	0.60	ปานกลาง
3. ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์สำหรับการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียน	3.00	0.75	ปานกลาง
4. การวัดผลและประเมินผลการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน	2.81	0.58	ปานกลาง
5. เวลาและเนื้อหาที่สอดคล้องตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความพอดีและเหมาะสม	2.94	0.70	ปานกลาง
6. การสอนวิชาเกษตรได้ดำเนินการและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	3.00	0.66	ปานกลาง
7. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรมีปัญหา เพราะพื้นที่และบริเวณ ตลอดจนอาคารสถานที่ในโรงเรียนรวมถึงสิ่งแวดล้อมในการทำเกษตร	3.00	0.79	ปานกลาง
8. คุณวุฒิความรู้ความสามารถของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	3.12	0.99	ปานกลาง
9. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร	3.28	0.80	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อตารางที่ 4

รายการ	ระดับปัญหาและอุปสรรค		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
10. คณะครู-อาจารย์ของโรงเรียนเล็งเห็นความสำคัญของการสอนวิชาเกษตร	3.25	0.87	ปานกลาง
11. ความสนใจและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาเกษตรของนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร	3.19	0.73	ปานกลาง
12. จำนวนนักเรียนในห้องเรียนวิชาเกษตรมีจำนวนไม่เหมาะสม เช่นมีมากหรือน้อยเกินไป	2.81	0.88	ปานกลาง
13. ผู้ปกครองนักเรียนให้ความสนใจและร่วมมือต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์	2.87	0.65	ปานกลาง
14. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีโอกาสดำเนินการวิชาเกษตรใหม่ที่ทันสมัยมาใช้สอนนักเรียน	2.87	0.82	ปานกลาง
15. ตำรา เอกสารทางวิชาการเกษตรสำหรับ ครู-อาจารย์ และนักเรียนใช้ค้นคว้า ศึกษาปริมาณเพียงพอ	2.91	0.82	ปานกลาง
16. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีงานอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมาก	3.56	1.06	มาก
17. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีปัญหาด้านการเตรียมการสอน	3.03	0.77	ปานกลาง
18. หอมควิชา/สาขาวิชาเกษตรได้รับเงินงบประมาณอุดหนุนจากโรงเรียนไม่เพียงพอ	3.56	0.86	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อตารางที่ 4

รายการ	ระดับปัญหาและอุปสรรค		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
19. ห้องเรียน/สถานที่เรียนยังไม่ได้รับการพัฒนาและยังไม่เหมาะสมต่อการสอนวิชาเกษตร	3.72	1.01	มาก
20. ความสามารถด้านความรู้ และความชำนาญในทางใช้สื่อสารการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ยังไม่พอ	3.31	0.95	ปานกลาง

จากศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนวิชาเกษตรระดับมากอันดับแรก คือ ห้องและสถานที่เรียนยังไม่ได้รับการพัฒนาและยังไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.72$) รองลงมาคือ ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรมีงานรับผิดชอบอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน และหมวดวิชาเกษตรได้รับเงินอุดหนุนจากโรงเรียนไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนปัญหาและอุปสรรคระดับปานกลางที่พบมากอันดับแรก คือ ด้านความรู้และความชำนาญ ในการใช้สื่อการสอนวิชาเกษตร ($\bar{X} = 3.31$) รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร และคณะครูอาจารย์ของโรงเรียนเล็งเห็นความสำคัญของการสอนวิชาเกษตร ($\bar{X} = 3.28$) และ ($\bar{X} = 3.25$) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

รายการ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาสูงขึ้น เพื่อมีความรู้และประสบการณ์นำไปสอนวิชาเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.31	1.31	ปานกลาง
2. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการสอน วิชาเกษตรเกี่ยวกับความรู้ภาคปฏิบัติการเกษตร	3.91	0.88	มาก
3. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านความสามารถเกี่ยวกับทักษะการเกษตรเฉพาะอย่าง	3.91	0.88	มาก
4. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านความรู้ความสามารถในการเตรียมการสอนวิชาเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน	3.84	0.83	มาก
5. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมการผลิตและการใช้สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ เพื่อสามารถสอนวิชาเกษตรอย่างมีคุณภาพสูง	3.87	0.86	มาก
6. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านวิชาการสอนวิชาเกษตรอย่างมีคุณภาพสูง	3.87	0.82	มาก
7. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านวิชาการวัดผลและประเมินผลการสอนวิชาเกษตร	3.59	0.70	มาก
8. ความต้องการให้มีการจัดสัมมนาครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และขยายความคิดในการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับ	4.00	0.79	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งถ้าหากมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อตารางที่ 5

รายการ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
9. ความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนเล็งเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร โดยการทำให้ความช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมเช่นเดียวกับหมวด/สาขาวิชาอื่น	3.94	0.61	มาก
10. ความต้องการให้สถาบัน/มหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาฝึกหัดครูเกษตร ส่งนักศึกษาฝึกสอนไปฝึกสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนของท่านทุกปีการศึกษา	4.09	0.80	มาก
11. ต้องการให้สถาบัน/มหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษา ฝึกหัดครูเกษตรจัดคณาจารย์ไปช่วยนิเทศ ส่งเสริม และแนะนำ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนของท่าน	4.10	0.76	มาก
12. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ควรรับผิดชอบด้านการสอนและควบคุมงานการเกษตรให้อยู่ในสภาพที่ดีตลอดเวลาโดยลดปริมาณงานด้านอื่นๆ ของโรงเรียนลง	3.56	0.87	มาก
13. งบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หมวดวิชา/สาขาวิชาเกษตรได้รับการพิจารณาเป็นกรณีพิเศษและมีงบประมาณเพียงพอ	3.78	0.54	มาก
14. โรงเรียนควรประสานงานร่วมกับชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียนส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรภายในโรงเรียนอย่างจริงจัง และให้ความสำคัญแก่	3.93	0.31	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามแก้ไขตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อตารางที่ 5

รายการ	ระดับความต้องการ		
	X	SD	ระดับ
15. ทางโรงเรียนควรจัดหาอัตรากำลังเพื่อให้ครู-อาจารย์ที่จบการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์เกษตร โดยตรงมาบรรจุเป็นครูรับผิดชอบ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรเป็นประจำ โรงเรียนละอย่างน้อย 2-3 คน	4.06	0.66	มาก
16. ทุกโรงเรียนควรมีการจัดองค์การหรือชมรมหรือกลุ่มนักเรียน ผู้สนใจการเกษตรและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง	3.78	0.48	มาก
17. โรงเรียนควรจัดเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ หรือผู้สำเร็จในงานอาชีพเกษตร มาบรรยายกระตุ้น ครู-อาจารย์ และนักเรียนให้เห็นถึงความสำคัญของงานอาชีพเกษตรเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง	3.87	0.60	มาก
18. โรงเรียนควรมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรไปรับการศึกษาต่อ/อบรม/สัมมนา เพื่อให้ครู-อาจารย์ได้ค้นคว้าพัฒนางาน ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา	3.87	0.65	มาก
19. โรงเรียนควรจัดกิจกรรม เช่น นิทรรศการ การจัดซื้อ การประกวด การรณรงค์ และการทัศนศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาเกษตร ทุกภาคเรียน หรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	3.78	0.48	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อตารางที่ 5

รายการ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
20. การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียน ควรจัดให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น	4.0	0.66	มาก

จากการศึกษาพบว่าระดับความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาที่สูงขึ้นทางครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร มีระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) แต่สำหรับความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรระดับมากที่พบมากอันดับแรก คือ ต้องการให้สถาบัน หรือมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษา ฝึกหัดครูเกษตร จัดคณาจารย์ไปช่วยนิเทศ และแนะนำเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาต้องการให้สถาบันหรือวิทยาลัยที่จัดการศึกษาฝึกหัดครูเกษตรจัดส่ง นักศึกษาฝึกสอนไปฝึกสอนวิชาเกษตรที่โรงเรียน และทางโรงเรียนควรจัดหาอัตรากำลังเพื่อให้ครู-อาจารย์ที่จบการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์เกษตรโดยตรงมาบรรจุเป็นครู-อาจารย์สอนวิชาเกษตรอย่างน้อย โรงเรียนละ 2-3 คน ($\bar{X} = 4.09$) และ ($\bar{X} = 4.06$) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงถึงปัญหาและความต้องการอื่น ๆ ของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน
1. ขาดน้ำที่ใช้ในการเกษตร	3
2. ขาดอุปกรณ์การเกษตรและสื่อการสอน	2
3. ขาดพื้นที่และจำนวนครูเกษตร	2
4. ต้องการคำแนะนำและครูช่วยสอนเกษตร	1

จากการศึกษาพบว่าปัญหาและความต้องการอื่น ๆ ของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาลและสุขาภิบาล อันดับแรกคือ ขาดแคลนน้ำที่ใช้ในการทำเกษตร อันดับสอง คือ ขาดอุปกรณ์การเกษตร, สื่อการสอน และขาดแคลนพื้นที่ทำการเกษตร จำนวนครูสอนเกษตร อันดับที่สามคือ ต้องการคำแนะนำทางการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 แสดงถึงข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร

ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น	จำนวน
1. ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรส่วนมากไม่มีความรู้ทางการเกษตรหรือหากได้ครูที่จบทางการเกษตรช่วยสอน	3
2. ควรมีการอบรมครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร	2
3. ควรให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	2
4. อุปกรณ์การเกษตรไม่เพียงพอ	2
5. ควรจัดให้ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรไปทัศนศึกษา	1
6. ควรลดวิชาที่สอนให้น้อยลงเพื่อให้การสอนเกิดประสิทธิภาพ	1
7. ผู้ปกครองไม่ให้การสนับสนุนด้านการเรียนเกษตร	1
8. เนื้อหาในหลักสูตรควรมีความชัดเจนและละเอียด	1
9. ควรเพิ่มคาบเรียน วิชาเกษตรให้มากกว่าเดิม	1
10. ครูควรให้ความสนใจและควบคุมการเรียนการสอนให้มาก	1

จากการศึกษาพบว่า ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรได้ให้ข้อเสนอแนะว่าครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร ควรมีความรู้ทางการเกษตรโดยตรง รองลงมา ยังแนะนำให้ควรมีการจัดอบรม, จัดหาอุปกรณ์การเกษตร ให้แก่ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร และครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรควรสอนให้นักเรียนปฏิบัติจริง เพื่อนักเรียนจะนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพโดยทั่วไปของครู - อาจารย์ ปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอน และความคิดเห็นของ ครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ในโรงเรียนเทศบาลและสัขากิบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาลและสัขากิบาล ทั้งหมด 12 โรงเรียน จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคั้งนี้ เป็แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือ จากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ไปถึงนายกเทศมนตรีและนายอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งทางนายกเทศมนตรีและนายอำเภอ ได้จัดส่งไปให้โรงเรียนเทศบาลและสัขากิบาล และนำมารวบรวมไว้ หลังจากนั้นผู้วิจัย ไปรับข้อมูลจากนายกเทศมนตรีและนายอำเภอ ซึ่งได้รับความร่วมมือ ส่งไปและรับกลับ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไป, ปัญหาและอุปสรรค, ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนและความคิดเห็นของ ครู -อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนเทศบาลและสัขากิบาลดังกล่าวซึ่งสรุปผลได้คั้งนี้

สภาพทั่วไปของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรล

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุมากกว่า 37 ปี ครู-อาจารย์ส่วนมากสมรสแล้วมีอายุราชการอยู่ระหว่าง 16-20 ปี มีประสบการณ์ด้านการศึกษาปริญญาตรีทั้งหมด วุฒิการศึกษาเกษตรของครู-อาจารย์ที่สอบวิชาเกษตรคือวุฒิ ค.บ. พบมากที่สุด ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรยังมีหน้าที่อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสอนพบมากอันดับแรกคือเป็นครูประจำชั้น จำนวนวิชาที่สอนครู-อาจารย์สอนมากกว่า 3 วิชาและวิชาที่สอนมากที่สุดคือวิชาเกษตร ส่วนมากในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครู-อาจารย์ที่สอนส่วนมากสอน 1-3 ห้อง และสอนประมาณ 1-5 คาบ ต่อสัปดาห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับการเข้ารับราชการฝึกอบรมด้านเทคนิคการสอนหรือประสิทธิภาพการสอนวิชา
 เกษตรพบว่าครู-อาจารย์ส่วนมากไม่เคยเข้ารับราชการฝึกอบรม สำหรับครู-อาจารย์ที่เคยรับราชการ
 อบรมเรื่องฝึกอบรมมากที่สุดคือ การขยายพันธุ์พืช สถานที่ที่จัดอบรมมากที่สุดคือวิทยาลัยเกษตร
 กรรมจะเชิงเตตราซึ่งจัดโดยหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานท้องถิ่น, มูลนิธิสาธิตวิทยาสอน เป็นต้น
 ปัจจุบันครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรมีความสนใจงานด้านการผลิตพืชมากที่สุดและครู-อาจารย์ ยัง
 แสดงความคิดเห็นต่อการสอนวิชาเกษตรว่าพอใจที่จะสอนและต้องการพัฒนาการสอนวิชาเกษตรให้
 ดีขึ้น

สภาพทั่วไปของการจัดการสอนวิชาเกษตร

จากการศึกษาพบว่าลักษณะการเปิดสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนจะเปิดสอนวิชาพื้นฐาน
 หรือวิชาบังคับให้นักเรียนทุกคนต้องเรียนมากที่สุด จำนวนครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในแต่ละ
 โรงเรียนส่วนมากมี 4 คน ซึ่งครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรได้ประเมินความรู้และความสามารถของ
 ตนเองอยู่ในระดับปานกลาง โดยเน้นการสอนทำภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กัน และกิจกรรมที่ทาง
 โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับปลูกพืชผักสวนครัว

สิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตร

จากการศึกษาพบว่าสิ่งอำนวยความสะดวกในการเกษตรที่มีความเพียงพอคือพื้นที่ดิน
 และบริเวณให้นักเรียนฝึกปฏิบัติและสิ่งที่ไม่เพียงพอคือคนงานที่ช่วยดูแลงานการเกษตรสิ่งอำนวยความสะดวก
 ที่ไม่มีหรือมีน้อยคือโรงเรียนด้านสัตวบาล

ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนที่พบในระดับมากคือห้อง
 และสถานที่เรียนยังไม่ได้รับการพัฒนาและยังไม่เหมาะสมส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบในระดับ
 ปานกลางที่สำคัญที่สุดคือ ความรู้และความชำนาญ ในการใช้สื่อการสอนวิชาเกษตร

ความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

จากการศึกษาพบว่า ครู-อาจารย์ มีความต้องการที่จะศึกษาต่ออยู่ในระดับปานกลาง
 เท่านั้นแต่สำหรับความต้องการของครู-อาจารย์ที่ต้องการอยู่ในระดับมากคือต้องการให้สถาบันหรือ
 มหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาฝึกหัดครูเกษตรช่วยจัดคณาจารย์ไปนิเทศและแนะนำเพื่อพัฒนาคุณภาพการ
 เรียนการสอนวิชาเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาและความต้องการอื่น ๆ ของครู-อาจารย์
จะเห็นได้ว่าปัญหาและความต้องการอื่น ๆ ของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรที่พบ
มากคือการขาดแคลนน้ำที่ใช้ในการเกษตร

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร
จากการศึกษาพบว่าครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรส่วนมากได้ให้ข้อเสนอแนะว่าอยาก
ให้ครูที่จบทางการเกษตรโดยตรงมาช่วยสอนและควรมีการจัดอบรมจัดสรรอุปกรณ์การเกษตรให้
เพียงพอ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนครู-อาจารย์ที่สอนในโรงเรียน
เทศบาลและสหกรณ์ ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรควรวางแผนการสอน และ วิธีการสอนวิชา
เกษตรให้ดีขึ้น
2. ทางโรงเรียน ควรจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนตลอดจนผู้บริ-
หารของโรงเรียน ควรจัดหางบประมาณอุดหนุน หมวดวิชาเกษตร ให้เพียงพอและผู้บริหารควร
สร้างขวัญและกำลังใจ ให้กับครู - อาจารย์ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบมาก เพื่อเสริมกำลังใจใน
การปฏิบัติหน้าที่ต่อไป
3. ทางโรงเรียน ควรจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ในการสอนวิชาเกษตร เช่น
โรงเรียนด้านสัตวบาล พันธุ์สัตว์ ให้เพียงพอ และครู - อาจารย์ผู้สอนควรจัดกิจกรรม การ
เรียนการสอน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด
4. หน่วยงานทางวิชาการต่างๆ เช่นกรมวิชาการเกษตร สถาบันหรือมหาวิทยาลัย
ที่ผลิต ครู - อาจารย์ทางการเกษตร ควรจัดฝึกอบรม ความรู้ทางการเกษตร และวิธีการสอน
วิชาเกษตร ให้แก่ ครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ในโรงเรียนเทศบาล และสหกรณ์

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การไปส่งแบบสอบถามควรให้ผู้ส่งแบบสอบถามดำเนินการส่งและรับแบบสอบถามด้วย
ตนเองเพื่อจะได้ประหยัดเวลาและช่วยอธิบายวิธีการกรอกแบบสอบถามให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถามได้
ถูกต้องก็จะทำให้จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน ครบถ้วนและสมบูรณ์

2. จากการศึกษาสภาพ ทิวไปของ ครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร พบว่าครู -
อาจารย์ส่วนมากมีความสนใจ งานเกษตรสาขาสัตวบาลมากที่สุด และยังพอใจที่จะสอนและต้อง
ไม่ว่าการฝึกงาน ทั้งสิ้น อีกทั้งหาบทให้ตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานของตนเองสู่สาธารณะที่มีการนำไปใช้
การพัฒนา ปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้นควรที่จะศึกษาวิจัยเรื่องต่อไป คือ "ความต้องการ

ด้านการพัฒนาปรับปรุงการสอนของครู- อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรที่มีความสนใจงานเกษตรสาขา
การผลิตพืช" ซึ่งจะเป็นการศึกษาว่า ครู - อาจารย์มีความสนใจ งานการผลิตพืชชนิดใด เช่น
พืชผัก พืชสวน ไม้ผล เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- ไกรนุช ศิริผล . ความเป็นครู . ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ วิทยาลัย ครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2531
- จรรยา สุภาพ และ คณะ. สังคมศึกษา . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 2531
- เตือนใจ ชูแป่ม . "คุณลักษณะของครูเกษตรที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา" ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สจล., 2534
- นพคุณ ศิริวรรณ "การจัดการศึกษาเกษตรรูปแบบใหม่ของไทย:ระบบทวิภาคี" 15 ปีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. หน้า 123 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม บรรณาธิการ กรุงเทพฯ : พรศิวการพิมพ์, 2535
- ประเสริฐ ประชาราษฎร์ "ความคิดเห็นของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์เกี่ยวกับการสอนงานเกษตรตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522
- พานี อ่อนสุภาพ "การสำรวจการดำเนินการสอนงานเกษตรตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท . มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
- รมณีย์ อภาภิรม. วิธีสอนวิชาเกษตร . ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2529.
- "อาชีวศึกษาเกษตรกับการพัฒนาประเทศ" 15ปีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน้า 119 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม บรรณาธิการ กรุงเทพฯ : พรศิวการพิมพ์ 2535.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ลัดดา เสนาวงศ์ ความเป็นครู ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ สหวิทยาลัย
รัตนโกสินทร์ วิทยาลัยครูธนบุรี, 2532
- ศักดิ์พงษ์ หอมหวล "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนงานเกษตรในระดับประถมศึกษาของครูใน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอจอมพระ จ.สุรินทร์" ปัญหาพิเศษ
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สจล, 2529
- ศึกษาธิการ, กระทรวง คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533
- สุทัศน์ ชานิจศิลป์ "ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาหลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไปของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนประจำอำเภอจังหวัดบุรีรัมย์" ปัญหาพิเศษ
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล, 2531
- อนุสรณ์ พวงทองและชุมพล ชิตวิเศษ. คู่มือปฏิบัติงานและเตรียมสอบนักบริหารของเทศบาล.
ม.ป.ป.
- อุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา , สำนักงาน ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม , 2534

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตราครุฑ

ที่ ทม 1504/2966

คณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 พฤศจิกายน 2536

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีเทศบาลอำเภอบางคล้า

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิจัยเรื่องความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของ
ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับเทศบาล และระดับสัขำภีบาล ในเขต
จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย เรื่องความต้องการด้านพัฒนาการเรียน
การสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวน 10 ชุด

ด้วยภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการงานวิจัยประยุกต์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เรื่องความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ระดับ
มัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลประจำปีงบประมาณ
2537 การดำเนินการเก็บข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้มุ่งเก็บจากครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสถาน
ศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดของท่าน โดยขอความกรุณาให้กรอกข้อมูลลงในแบบสอบถาม ซึ่งมีอยู่
3 ตอน ดังที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและการวิจัยเกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์
อย่างแท้จริง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงเรียนขอความร่วมมือมายังท่าน โปรดแจ้งให้ทางสถาน
ศึกษาและครู-อาจารย์ ภายใต้งัดสังกัดของท่านกรอกข้อมูลตามความเป็นจริงและครบทุกข้อทุกตอน ใน
การนี้คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้มอบหมายให้นักศึกษา จำนวน 1 คน มาส่งและรับแบบสอบถาม
เอกสารนี้แนบเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ชนดานการค
รวมทั้งรับข้อเสนอแนะต่าง ๆ ด้วยคือ
ไม่วากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. นายจำนงค์ ศรีโสมรา
- 2.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความร่วมมือด้วย จะขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

โทร. 3266032-6101 ต่อ 658, 659

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตราครุฑ

ที่ ทม 1504/2967

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 พฤศจิกายน 2536

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน นายอำเภอ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิจัยเรื่องความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของ
ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับเทศบาล และระดับสัชาภิบาล
2. แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย เรื่องความต้องการด้านการพัฒนาการเรียน
การสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวน 30 ชุด

ด้วยภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการงานวิจัยประยุกต์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เรื่องความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ระดับ
มัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลประจำปีงบประมาณ
2537 การดำเนินการเก็บข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้มุ่งเก็บจากครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสถาน
ศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดของท่าน โดยขอความกรุณาให้กรอกข้อมูลลงในแบบสอบถาม ซึ่งมีอยู่
3 ตอน ดังที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและการวิจัยเกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์
อย่างแท้จริง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงเรียนขอความร่วมมือมายังท่าน โปรดแจ้งให้ทางสถาน
ศึกษาและครู-อาจารย์ ภายใต้งัดของท่านกรอกข้อมูลตามความเป็นจริงและครบทุกข้อทุกตอน ใน
การนี้คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้มอบหมายให้นักศึกษา จำนวน 1 คน มาส่งและรับแบบสอบถาม
รวมทั้งรับข้อเสนอนี้ต่าง ๆ ด้วยคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. นายจ่านงค์ ศรีโมรา
- 2.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความร่วมมือด้วย จะขอบพระคุณยิ่ง

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

โทร. 3266032-6101 ต่อ 658, 659

ขอแสดงความนับถือ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย

เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
ในระดับ เทศบาลและสหภาพ ในเขตจังหวัด ฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรที่ท่านรับผิดชอบ โดยได้แยกการสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ
    - 2.1 เป็นการสำรวจสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
    - 2.2 เป็นการสอบถามถึงปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
  - ตอนที่ 3 แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ
    - 3.1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
    - 3.2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
2. โปรดพิจารณาและตอบแบบสอบถามทุกข้อตามที่ท่านคิดเห็นด้วยตามความจริง ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของการศึกษาและวิจัย
3. คำตอบและความคิดเห็นของท่าน ผู้วิจัยถือว่าเป็นข้อมูลที่มีค่ายิ่งและสงวนไว้เป็นความลับ โดยจะใช้ประโยชน์เพื่องานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือน และเสียหายใด ๆ แก่ท่าน

ขอขอบพระคุณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน และโปรดเติมคำหรือตัวเลขในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 18-22 ปี 23-27 ปี 28-32 ปี 33-37 ปี มากกว่า 37 ปี
3. สถานภาพสมรส โสด สมรสแล้ว หม้าย หย่าร้าง
4. อายุราชการ _____ ปี
5. ประสบการณ์ด้านการสอน ต่ำกว่า 2 ปี 2-5 ปี 4-5 ปี 5-6 ปี
 มากกว่า 7 ปี
6. ตำแหน่งในปัจจุบัน ครู อาจารย์ 1 อาจารย์ 2 อาจารย์ 3
 อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____
7. ระดับการศึกษา อนุปริญญา, ปวส., ป.ม.ก., ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

8. วุฒิกการศึกษาเกษตร/การเกษตร ป.ม.ก., ป.กศ.สูง

ปวส.

วท.บ.

ค.อ.บ.

ศศ.บ.

ค.บ.

อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

9. หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน

ฝ่ายแนะแนว

ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา/ธุรการ

ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา

ฝ่ายปกครอง

ครูประจำชั้น

อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

10. จำนวนวิชาที่สอนในปัจจุบัน

1 วิชา

2 วิชา

3 วิชา

มากกว่า 3 วิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปรดระบุวิชาที่สอน (ในรอบปีที่ผ่านมา)

- 10.1 วิชา _____ ชั้น _____ จำนวน _____ ห้อง เวลาสอน _____ คาบ/สัปดาห์
- 10.2 วิชา _____ ชั้น _____ จำนวน _____ ห้อง เวลาสอน _____ คาบ/สัปดาห์
- 10.3 วิชา _____ ชั้น _____ จำนวน _____ ห้อง เวลาสอน _____ คาบ/สัปดาห์
- 10.4 วิชา _____ ชั้น _____ จำนวน _____ ห้อง เวลาสอน _____ คาบ/สัปดาห์
- 10.5 วิชา _____ ชั้น _____ จำนวน _____ ห้อง เวลาสอน _____ คาบ/สัปดาห์

11. หลังจากที่ท่านจบการศึกษาและเข้ารับราชการเป็นครูสอนวิชาเกษตร ท่านเคยได้มีโอกาส
เข้ารับการฝึกอบรมด้านเทคนิคการสอนหรือการเพิ่มประสิทธิภาพการสอนหรือไม่

เคย

ไม่เคย

กรณีที่ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมเทคนิควิธีการสอนหรือเพิ่มประสิทธิภาพการสอน โปรดระบุ
ชื่อเรื่องที่ท่านได้รับการฝึกอบรม และสถานที่รับการฝึกอบรม

เรื่องที่ได้รับการฝึกอบรม สถานที่ จัดโดย ระหว่างวัน/เดือน/ปี

11.1

11.2

11.3

11.4

11.5

12. ปัจจุบันท่านมีความสนใจงานเกษตรสาขาใดมากที่สุด

การผลิตพืช

งานธุรกิจการเกษตร

การผลิตสัตว์

งานอุตสาหกรรมเกษตร

งานช่างเกษตร

งานครู-อาจารย์สอนวิชาเกษตร

อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีนี้

13. ปัจจุบันท่านมีความคิดเห็นต่อการเป็นครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรอย่างไร

- พอใจที่จะสอนและต้องการพัฒนาปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น
- ต้องการสอนวิชาอื่นที่ไม่ใช่วิชาเกษตร
- ไม่พอใจในการเป็นครูอาจารย์เกษตรและต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

ตอนที่ 2

สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเกษตร

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของการจัดการสอนวิชาเกษตร

โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน และโปรดเติมคำตอบลงในช่องว่างที่กำหนด

1. ปัจจุบันโรงเรียนของท่านเปิดสอนวิชาเกษตรในลักษณะใด

- เป็นวิชาพื้นฐานอาชีพ หรือวิชาการทำงาน หรือวิชาบังคับนักเรียนทุกคนต้องเรียน
- มีแผนการเรียนสำหรับวิชาเกษตรกรรมให้นักเรียนทุกคนต้องเรียน
- มีลักษณะทั้งสองลักษณะดังกล่าวข้างต้น

2. ปัจจุบันจำนวนครู-อาจารย์ผู้ทำการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน รวมจำนวน

- 1 คน 2 คน 3 คน 4 คน 5 คน มากกว่า 6

3. ท่านประเมินความรู้ความสามารถในการสอนวิชาเกษตรของตัวเองอยู่ระดับใด

- มาก ปานกลาง น้อย น้อยมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ในการสอนวิชาเกษตรท่านเน้นอย่างไร

- เน้นภาคทฤษฎี   เน้นภาคปฏิบัติ   สอนเน้นทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กัน
 สอนเน้นด้านเจตคติมากกว่าด้านทฤษฎีหรือปฏิบัติ

5. โรงเรียนของท่านได้จัดพื้นที่/กิจกรรม ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติงานเกษตรอะไรบ้าง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ปลูกพืชผักสวนครัว	☐ เลี้ยงปลาสวยงาม
☐ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	☐ เลี้ยงปลา
☐ ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น	☐ เลี้ยงสัตว์เล็ก
☐ ปลูกพืชไร่	☐ เลี้ยงสัตว์ปีก
☐ เพาะเห็ด	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. โรงเรียนของท่านมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาเกษตรเพียงพอหรือไม่

รายการ	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	ไม่มีหรือมีน้อยมาก
1. พื้นที่ดินและบริเวณให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ 2. แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร 3. โรงเรียนฝึกด้านพืชกรรม/พืชทั่วไป 4. โรงเรียนด้านสัตวบาล/สัตว์ทั่วไป 5. เครื่องมืองานเกษตรพื้นฐาน เช่น จอบ เสียม มีด ฯลฯ 6. พันธุ์พืช 7. พันธุ์สัตว์ 8. วัสดุฝึกเคมีภัณฑ์เกษตร (ปุ๋ย, สารฆ่าแมลง ฯลฯ) 9. อุปกรณ์การสอน (สื่อโสตทัศนต่าง ๆ) 10. หนังสือ ตำรา เอกสาร วิชาการเกษตรต่าง ๆ 11. จำนวนห้องเรียน 12. ความร่วมมือสนับสนุนจากคณะครู-อาจารย์และผู้บริหาร 13. ความร่วมมือจากชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน 14. คนงานช่วยดูแลงานเกษตรของโรงเรียน 15. อื่น ๆ (โปรดระบุ)			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2

ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ในโรงเรียนของท่าน

โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ปัญหาอุปสรรค	ระดับของปัญหาและอุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา/ น้อยที่สุด
1. จำนวนครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรของโรงเรียนมีปริมาณเพียงพอและเหมาะสม 2. ความพร้อมและความรับผิดชอบในการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ 3. ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียน 4. การวัดผลและประเมินผลการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียน 5. เวลาและเนื้อหาที่สอนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความพอดีและเหมาะสม 6. การสอนวิชาเกษตรได้ดำเนินการและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 7. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรมีปัญหา เพราะพื้นที่และบริเวณตลอดจนอาคารสถานที่ในโรงเรียน รวม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ถึงสิ่งแวดล้อมในการทำเกษตร
 ไม่หวังกำไรใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาอุปสรรค	ระดับของปัญหาและอุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา/ น้อยที่สุด
8. คุณวุฒิ ความรู้ความสามารถของครู- อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร					
9. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจต่อการ เรียนการสอนวิชาเกษตร					
10. คณะครู-อาจารย์ของโรงเรียนเล็งเห็น ความจำเป็นและความสำคัญของการ สอนวิชาเกษตร					
11. ความสนใจและความรับผิดชอบในการ เรียนวิชาเกษตรของนักเรียนที่เรียน วิชาเกษตร					
12. จำนวนนักเรียนในห้องเรียนวิชาเกษตร มีจำนวนไม่เหมาะสม เช่นมีมากหรือน้อย เกินไป					
13. ผู้ปกครองนักเรียนให้ความสนใจและ ร่วมมือต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา เกษตรของครู-อาจารย์					
14. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีโอกาสหา ความรู้วิชาเกษตรใหม่ที่ทันสมัยมาใช้ สอนนักเรียน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาอุปสรรค	ระดับของปัญหาและอุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา/ น้อยที่สุด
15. ตำรา เอกสารทางวิชาการเกษตรสำหรับ ครู-อาจารย์ และนักเรียน ใช้ค้นคว้า ศึกษามีปริมาณเพียงพอ					
16. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีงานอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมาก					
17. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรมีปัญหาด้าน การเตรียมการสอน					
18. หมวดวิชา/สาขาวิชาเกษตรได้รับเงิน งบประมาณอุดหนุนจากโรงเรียนไม่ เพียงพอ					
19. ห้องเรียน/สถานที่เรียนยังไม่ได้รับการ พัฒนาและยังไม่เหมาะสมต่อการสอน วิชาเกษตร					
20. ความสามารถด้านความรู้และความ ชำนาญในทางใช้สื่อการสอนวิชาเกษตร ของครู-อาจารย์ยังไม่ดีพอ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาอุปสรรค	ระดับของปัญหาและอุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา/ น้อยที่สุด
21. ปัญหาสำคัญด้านอื่นๆ ที่สำคัญ (โปรดระบุ) _____ _____ _____ _____					

ตอนที่ 3

ความต้องการ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชา
เกษตรให้มีประสิทธิภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

ส่วนที่ 1 ความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเป็นจริงมากที่สุด ที่เกี่ยวกับความ
ต้องการของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนที่ท่านสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
1. ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาสูงขึ้น เพื่อมีความรู้ และประสบการณ์นำไปสอน วิชาเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
2. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการ สอนวิชาเกษตรเกี่ยวกับความรู้ภาคทฤษฎี การเกษตร					
3. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้าน ความสามารถเกี่ยวกับทักษะการเกษตร เฉพาะอย่าง					
4. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านความ รู้ความสามารถในการเตรียมการสอนวิชา เกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน					
5. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมการ ผลิตและการใช้สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ เพื่อ สามารถสอนวิชาเกษตรอย่างมีคุณภาพสูง					
6. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้าน วิชาการสอนวิชาเกษตรอย่างมีคุณภาพสูง					
7. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านวิธีการ วัดผลและประเมินผลการสอนวิชาเกษตร					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
8. ความต้องการให้มีการจัดสัมมนาครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร เพื่อเพิ่มพูนความรู้และขยายความคิดในการพัฒนาปรับปรุง การเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับที่ท่านสอนอยู่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น					
9. ความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนเล็งเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการจัดการเรียน การสอนวิชาเกษตร ใต้อการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริม เช่นเดียวกับหมวด/สาขาอื่น					
10. ความต้องการให้สถาบัน/มหาวิทยาลัย ที่จัดการศึกษา ฝึกหัดครูเกษตร ส่งนักศึกษาฝึกสอนไปฝึกสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนของท่านทุกปีการศึกษา					
11. ต้องการให้สถาบัน/มหาวิทยาลัย ที่จัดการศึกษาฝึกหัดครูเกษตร จัดคณาจารย์ไปช่วยนิเทศส่งเสริม และแนะนำ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนของท่าน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
<p>12. ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ควรรับผิดชอบด้านการสอนและควบคุมงานการเกษตรให้อยู่ในสภาพที่ดีตลอดเวลา โดยลดปริมาณงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนลง</p> <p>13. งบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หมวดวิชา/สาขาวิชาเกษตร ควรได้รับการพิจารณาเป็นกรณีพิเศษและมีประมาณเพียงพอ</p> <p>14. โรงเรียนควรประสานงานร่วมกับชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรภายในโรงเรียนอย่างจริงจังและให้ความสำคัญแก่วิชาเกษตรอย่างมาก</p> <p>15. ทางโรงเรียนควรจัดหาอัตรากำลัง เพื่อให้ครูอาจารย์ที่จบการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์เกษตร โดยตรงมาบรรจุเป็นครูรับผิดชอบในการจัดการ การเรียนการสอนวิชาเกษตรเป็นประจำโรงเรียนละอย่างน้อย 2-3 คน</p>					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากมีการนำไปใช้

ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
<p>16. ทุกโรงเรียนควรจัดองค์การหรือชมรมหรือกลุ่มนักเรียนผู้สนใจการเกษตรและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมด้านกาเกษตรอย่างต่อเนื่อง</p> <p>17. โรงเรียนควรจัดเชิงวิทยากรที่มีความรู้ประสบการณ์หรือผู้สำเร็จในงานอาชีพเกษตร มาบรรยายกระตุ้นครู-อาจารย์และนักเรียน ให้เห็นถึงความสำคัญของงานอาชีพเกษตรเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง</p> <p>18. โรงเรียนควรมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ไปรับการศึกษาคือ/อบรม/สัมมนา เพื่อให้ครู-อาจารย์ได้ตื่นตัว พัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา</p> <p>19. โรงเรียนควรจัดกิจกรรม เช่นนิทรรศการ การสาธิต เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาเกษตรทุกภาคเรียนหรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p>					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
20. การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของ โรงเรียน ควรจัดให้สัมพันธ์และสอดคล้อง กับสภาพของท้องถิ่น 21. ความต้องการอื่น ๆ ที่สำคัญ (โปรดระบุ) _____ _____ _____ _____					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

